

Beroepen vroeger en nu

Tijdens deze opdracht ontdekken de leerlingen hoe beroepen door de tijd heen veranderen.

Tijdens de beroepenpuzzel op LessonUp linken ze oude en nieuwe beroepen binnen een sector aan elkaar. Vervolgens speculeren de leerlingen over beroepen van de toekomst.

Totale duur: 45 minuten

LESOPBOUW

- Introductie: Opdracht introduceren (5 min.)
- Verdieping: Beroepen van vroeger en nu onderzoeken (15 min.)
- Doen: Beroepenpuzzel (25 min.)

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van tevoren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding en lesbrief

- Scherm met internetverbinding, klik door de slides voor op het scherm
- Zorg dat de leerlingen beschikken over een device of in een computerlokaal kunnen werken.
- Als je de beroepenopdracht liever analoog maakt, kun je de bijlage in deze handleiding uitprinten (per duo).

ETHIEK EN TECHNOLOGIE

Door ontwikkelingen in technologie verdwijnen oude beroepen en komen er weer nieuwe bij. Sommige mensen maken zich zorgen om het verdwijnen van bepaalde ambachten. De leerlingen denken hierover na. Wat betekent ambacht voor hen? Vinden zij het erg dat oude beroepen en ambachten kunnen verdwijnen?

DOEL VAN DE OPDRACHT

LOB Domein Kern C	Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Eindtermen Preambule vmbo	21st century skills
Werkexploratie Waar ben ik het meest op mijn gemak en waarom dan?	Digitale economie DG6.1 Participatie in de platform-economie.	Informatievaardigheden De leerling kan vakspecifieke informatie verwerken op basis van kennis van een bepaald vakgebied.	6.3 leerlingen hebben zicht op beroepen, de beroepspraktijk en actuele ontwikkelingen daarbinnen.	Creatief denken
		Informatievaardigheden De leerling besteed aandacht aan de manier waarop innovatie met digitale technologie en automatisering veranderingen in de arbeidsmarkt veroorzaken.	6.5 de kenmerken van de arbeidsmarkt op dit moment en in de nabije toekomst.	Sociale en culturele vaardigheden

INTRODUCTIE

Openingslide

Slide 1, Klassikaal

Analyseer de afbeelding samen met de klas. Maak daarbij gebruik van de werkvorm 'see, think, wonder.' Met deze werkvorm maak je het denken van leerlingen visueel, zonder als docent te veel in te vullen.

De eerste vraag is: Wat zie je?

Leerlingen vertellen nu wat ze in de eerste indruk zien. Ze gaan nog niet interpreteren, dus ze vertellen alleen wat ze letterlijk zien (een zwart-wit foto, aanvullen!)

De tweede vraag is: Wat denk je dat je ziet?

Nu gaan de leerlingen interpreteren. Vraag hierbij door: waar zie je dat aan?

De derde vraag is: Wat vraag je je af?

De leerlingen vertellen wat ze willen weten. Daarna geef je de leerlingen meer informatie over de lantaarnopsteker op de foto: Een lantaarnopsteker is een persoon vroeger de straatlantaarns aanstak, toen ze nog op gas en olie werkten. Dat deed hij met behulp van een stok. Hij liep 's avonds door de dorpen en steden, dus had ook de rol van bewaker. Toen het elektriciteitsnet werd aangelegd, is het beroep van lantaarnopsteker langzaam uitgestorven.

VERDIEPING**Slide 2, Klassikaal**

Waarom verdwijnen beroepen? Veel leerlingen zullen zeggen: door uitvindingen. Wat natuurlijk een goed antwoord is, maar er zijn nog meer mogelijkheden, zoals: globalisering en technologische veranderingen. Probeer leerlingen ook hierover na te laten denken.

Slide 3, Klassikaal

- Vraag de leerlingen of zij weten wat het woord ambacht betekent.

Antwoord: bij ambacht horen werkzaamheden waarbij een product wordt vervaardigd door een ambachtsman. De vaardigheden van de ambachtsman- of vrouw staan centraal. Vroeger werd een ambacht geleerd bij een gildemeester en ging het vaak om producten die met de hand vervaardigd werden.

- Kunnen de leerlingen voorbeelden noemen van ambachten die we nu om ons heen zien?
Voorbeeld: timmerman, smid, schoenmaker, metselaar, slager en bakker. De laatste jaren komen er weer oude ambachten op zoals barbier, bierbrouwer.
- In de vorige slides ontdekten de leerlingen dat sommige ambachten verdwijnen. Wat vinden zij daarvan? Welke vaardigheden dreigen daarmee te verdwijnen?
- Denken de leerlingen dat er ook weer nieuwe ambachten kunnen ontstaan?

Slide 4, Klassikaal

Herhaal dat beroepen altijd veranderen door de jaren heen. Zo wordt er verwacht dat de banen in de nabije toekomst er ook weer heel anders uit zullen zien.

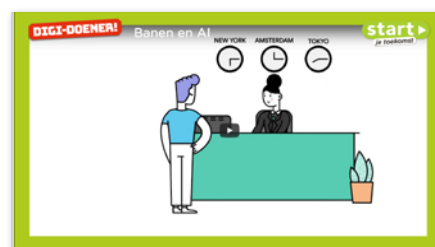
Bekijk het filmpje van Randstad. Vraag de leerlingen daarna:

Wat viel er op? Welke nieuwe beroepen zagen jullie langskomen? Denken jullie dat het echt zo zal gaan? Wat vonden jullie van de samenwerking tussen mensen en robots?

Slide 5, Klassikaal

Leg uit voordat je de video aanzet: AI is Artificial Intelligence, ofwel Kunstmatige Intelligentie. Het is de techniek die robots en computers gebruiken om zelf te kunnen 'nadenken'. Bekijk nu het filmpje. Vertel: Alles wat je kunt automatiseren, kan een robot ook doen. Wat betekent automatiseren? Geef 2 of 3 leerlingen een beurt om een voorbeeld te geven.

DOEN

Slide 6a en b, Groepswerk

De leerlingen gaan in tweetallen een beroepenpuzzel maken op LessonUp of op papier. Opdracht is om een beroep van nu bij een beroep van vroeger te zoeken. Toon de antwoorden van de puzzel in de slide en laat de duo's checken of ze het goed hadden.

Slide 7a en b, Groepswerk

De leerlingen gaan in tweetallen een beroepenpuzzel maken op LessonUp of op papier. Opdracht is om een beroep van nu bij een beroep van vroeger te zoeken. Toon de antwoorden van de puzzel in de slide en laat de duo's checken of ze het goed hadden.

Slide 8, Groepswerk

Deel de lesbrief uit. De tweetallen bedenken bij een sector naar keuze een toekomstig beroep. Daarbij mogen ze hun fantasie vrije loop laten! Op de slide staan een aantal vragen die de leerlingen op gang kunnen helpen bij het bedenken van beroepen voor de toekomst.

Slide 9, Klassikaal

Vraag de duo's om alle zelfbedachte beroepen op te vouwen en in een bak te doen, waar jij of een leerling mee rondloopt. Vraag daarna of een leerling een kaartje wil trekken en voorlezen wat erop staat. Als het lukt, mag diegene informatie (zijn/haar interpretatie) over het beroep geven. Het duo dat het beroep heeft bedacht, mag het aanvullen. Laat dit duo ook uitleggen welke vaardigheden ze bij het beroep bedacht hebben. Herhaal dit voor nog vijf andere beroepen.

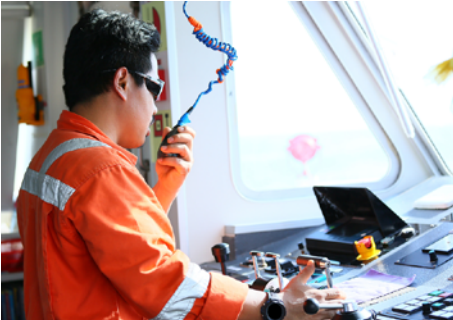
AFRONDING**Slide 10, Klassikaal**

Blik met de leerlingen terug op de les: we hebben gekeken naar de beroepen van vroeger en nu. Je werk zal niet ieder jaar hetzelfde zijn, door technologische vernieuwingen en ontwikkelingen in de maatschappij zal het steeds ontwikkelen van nieuwe vaardigheden heel belangrijk worden.

Als je de opdracht 'leven lang leren' al hebt gedaan, kun je hier nog eens naar verwijzen.

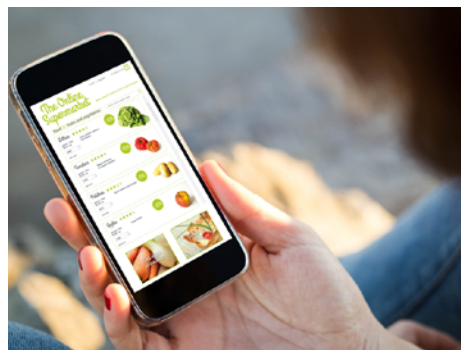

BIJLAGE - BEROEPEN VROEGER EN NU

Vroeger	Nu
 Letterzetter Sector: Vormgeving	 Grafisch ontwerper Sector: Vormgeving
 IJsdrager Sector: Techniek	 Koelkastmonteur Sector: Techniek
 Veerman met roeiboot Sector: Scheepvaart	 Kapitein Sector: Scheepvaart
 Koetsier Sector: Vervoer	 Chauffeur Sector: Vervoer

Kruidenier
Sector: Detailhandel

Online boodschappen
Sector: Detailhandel

Telegrambesteller
Sector: Communicatie

Internet technicus
Sector: Communicatie

Verpleegkundige
Sector: Zorg

Zorgrobot
Sector: Zorg

Docent
Sector: Onderwijs

Online leren
Sector: Onderwijs